

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๓

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลอาญาส่งคำร้องของโจทก์ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๗๑๐๕/๒๕๕๐ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงได้ความว่าพนักงานอัยการ กองคดีอาญากรุงเทพใต้ ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายรังสรรค์
ต่อสุวรรณ ผู้ร้อง กับพวกรวม ๔ คน ต่อศาลอาญากรุงเทพใต้ ตามคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๕๕๐/๒๕๓๖
เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ฐานร่วมกันก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดโดยใช้ จ้าง วาน หรือยุยงส่งเสริม
ด้วยประการใดให้มาผู้อื่น และคดีดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอาญากรุงเทพใต้ ต่อมาผู้ร้อง
ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายรัชชชัย ชำนาญหล่อ พนักงานอัยการ กับพวกรวม ๘ คน เป็นจำเลยต่อศาลอาญา
ตามคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๗๑๐๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๐ ฐานปฏิบัติหน้าที่หรือ
ละเว้นปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ฟ้องเท็จ และแกล้งฟ้องให้ได้รับโทษ คดีอยู่ในชั้นได้สำนวนฟ้อง เมื่อวันที่
๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลอาญาว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๒๐ เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยมีรายละเอียดของคำร้อง
สรุปความว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้
พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาลโดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน” เป็นบทบัญญัติที่ขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ต้องด้วย มาตรา ๖ เป็นอันใช้บังคับมิได้ เพราะ

๑. คดีที่ไม่มีการร้องทุกข์ กล่าวโทษ หรือร้องขอให้ช่วยเหลือ หรือการร้องทุกข์ กล่าวโทษ
หรือร้องขอให้ช่วยเหลือ ซึ่งไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๓
มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๕ และมาตรา ๑๒๗ และรัฐธรรมนูญรับรองสิทธิที่จะได้รับการสอบสวน
ด้วยความเป็นธรรมตามมาตรา ๒๕๑ พนักงานอัยการก็ฟ้องคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๑๒๐

๒. การใช้ราษฎรในการสืบสวน ซึ่งขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒ (๑๐)
มาตรา ๑๗ และรัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามมาตรา ๒๕๑ พนักงานอัยการก็ฟ้องคดีได้ตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

๓. คดีที่มีการรวบรวมพยานหลักฐานที่ไม่ถูกต้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะผู้รวบรวมไม่ได้เป็นพนักงานสอบสวน และการบันทึกสำนวนการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผู้บันทึกไม่ได้เป็นพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑ มาตรา ๑๓๕ และรัฐธรรมนูญรับรองสิทธิไว้ตามมาตรา ๒๕๑ พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

๔. คดีที่ไม่มีการกระทำอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด (หลอกให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง) ซึ่งเป็นการไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ ประกอบกับมาตรา ๕๕ และรัฐธรรมนูญรับรองและคุ้มครองไว้ตามมาตรา ๓๒ พนักงานอัยการก็สามารถนำคดีมาฟ้องได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

๕. การออกหมายจับและการจับที่ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖๖ (๑) มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ และรัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

๖. การสอบสวนที่ไม่ปฏิบัติตามกระบวนการทางอาญา ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทั้งหมด และรัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามมาตรา ๒๕๑ พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

๗. พยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบ ผ่าฝืนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖ และรัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามมาตรา ๒๕๓ พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

๘. การสอบสวนที่ได้กระทำขึ้นโดยที่ไม่มีความผิดอาญาเกิด อ้าง หรือเชื่อว่า เกิด หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับ (โดยชอบ) ซึ่งฝ่าฝืนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๑๓๑ และมาตรา ๑๓๕ และรัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามมาตรา ๒๕๑ พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

๙. การกันผู้ต้องหาด้วยกันไว้เป็นพยาน ซึ่งไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๓๒ ที่ห้ามมิให้โจทก์อ้างจำเลยเป็นพยาน และรัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามมาตรา ๒๕๓ พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

๑๐. กรณีไม่มีผู้เสียหายตามกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ทั้งๆ ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๒๕๑

๑๑. การสอบสวนที่ได้กระทำโดยผู้ไม่มีอำนาจสอบสวน ซึ่งขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๑๕๐ และรัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามมาตรา ๒๕๑ พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

๑๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ห้ามพนักงานอัยการฟ้องคดีเฉพาะในกรณีที่มีได้มีการสอบสวนในความผิดเท่านั้น แต่ไม่ได้ห้ามในกรณีการสอบสวนโดยไม่ชอบสอบสวนโดยไม่มีอำนาจ สอบสวนโดยผิดกฎหมาย การใช้มาตรา ๑๒๐ นี้ ผู้ใช้อำนาจรัฐ คือพนักงานอัยการจึงมีอำนาจที่จะกระทำละเมิดสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของประชาชนได้โดยตรง และทำละเมิดได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองและคุ้มครองไว้ตามมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๓ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ จึงขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ และนอกจากนี้ยังขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๗๐ โดยตรงอีกด้วย

นอกจากนั้น ผู้ร้องอ้างว่า ศาลจะใช้บทบัญญัติดังกล่าวประกอบกับมาตราอื่นในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใช้บังคับในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนนี้ ศาลอาญาจึงส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามปัญหาได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยกรณีนี้อีก

อาศัยเหตุดังกล่าว จึงวินิจฉัยยกคำร้อง

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ